

Пільги для бізнесу і громадян під час воєнного стану в Україні

З 17.03.2022 р. Україні діють пільги для забезпечення підтримки громадян та бізнесу на період воєнного стану.

Відповідні зміни в т.ч. податкового законодавства, передбачені Законом України № 2120-IX від 15.03.2022 р. «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо дії норм на період дії воєнного стану, і стосуються наступного:

ПДВ

- 1.1. Протягом дії воєнного стану, **не сплачується ПДВ за товари:**
знищені (втрачені) внаслідок дії обставин непереборної сили у період дії воєнного стану
або передані в державну чи комунальну власність, у тому числі на користь добровольчих формувань територіальних громад, а також надані на користь інших осіб **для потреб забезпечення оборони України у період дії воєнного стану.**
- 1.2. Не є постачанням товарів та послуг, **тобто не оподатковується ПДВ передача/надання товарів та послуг Збройним Силам України, іншим визначеним законом суб'єктам, для потреб забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави,** крім випадків, якщо такі операції з постачання товарів та послуг оподатковуються за нульовою ставкою податку на додану вартість.
- 1.3. На час дії воєнного стану до податкового кредиту з ПДВ можна включати суми, по яких ще **не зареєстровані податкові накладні**, але при наявності необхідних первинних документів. Такі накладні реєструються протягом 6 місяців з моменту припинення воєнного стану.
- 1.4. **Пеня** за несвоєчасне бюджетне відшкодування ПДВ **не буде нараховуватися**, якщо несвоєчасність відшкодування відбулася внаслідок форс-мажорних обставин у зв'язку із введенням воєнного стану.
- 1.5. Ставку ПДВ для ввезення пального знизили з 20% до 7%.

Єдиний податок (ЄП)

З 1 квітня 2022 року до припинення воєнного стану:

- 2.1. Стосовно платників ЄП 1 та 2 групи:
 - 2.1.1. **ФОП – платники ЄП 1 та 2 групи мають право не сплачувати єдиний податок.**

При цьому такими особами декларація платника ЄП-ФОП не заповнюється за період, в якому ЄП не сплачувався.

- 2.2. Стосовно платників ЄП 3 групи:
 - 2.2.1. **Платниками ЄП 3 групи можуть бути ФОП та юридичні особи (ЮО) – суб'єкти господарювання будь-якої організаційно-правової форми, у яких протягом календарного року обсяг доходу не перевищує 10 мільярдів гривень.**

Також вони **не обмежені кількістю осіб**, які перебувають з ними у трудових відносинах.

Єдиний податок (ЄП)

- 2.2.2. Скористатись цією пільгою **не зможуть**:
 - 1) суб'єкти господарювання (ЮО та ФОП), які здійснюють:
 - діяльність з організації, проведення азартних ігор, лотерей (крім розповсюдження лотерей), парі (букмекерське парі, парі тоталізатора);
 - обмін іноземної валюти;
 - виробництво, експорт, імпорт, продаж підакцизних товарів (крім роздрібного продажу паливно-мастильних матеріалів в ємностях до 20 літрів та діяльності фізичних осіб, пов'язаної з роздрібним продажем пива, сидру, пері (без додання спирту) та столових вин);
 - видобуток, реалізацію корисних копалин;
 - 2) страхові (перестрахові) брокери, банки, кредитні спілки, ломбарди, лізингові компанії, довірчі товариства, страхові компанії, установи накопичувального пенсійного забезпечення, інвестиційні фонди і компанії, інші фінансові установи, визначені законом; реєстратори цінних паперів;
 - 3) представництва, філії, відділення та інші відокремлені підрозділи юридичної особи, яка не є платником єдиного податку;
 - 4) фізичні та юридичні особи — нерезиденти.

Єдиний податок (ЄП)

- 2.2.3. Відсоткова ставка ЄП встановлюється у розмірі **2 % доходу**.
- 2.2.4. Платники ЄП, які скористались цією пільгою, звільняються від обов'язку нарахування, сплати та подання податкової звітності з **ПДВ** з операцій з постачання товарів, робіт та послуг, **місце постачання яких розташоване на митній території України**.
- 2.2.5. Податковим (звітним) періодом для платників ЄП, які скористались пільгою, є **квартал**. Такі платники ЄП щомісяця до 15 числа **сплачують авансовий внесок ЄП** за підсумками попереднього календарного місяця.
- 2.3. Для обрання або переходу на сплату “пільгового” ЄП, суб'єкт господарювання до останнього числа місяця, що передує періоду переходу на спрощену систему оподаткування, подає до контролюючого органу за місцем податкової адреси заяву, **тобто найближчий крайній термін – 31.03.2022 р.**
- 2.4. Платник податку **має право самостійно відмовитися** від використання особливостей оподаткування, передбачених цим пунктом, з першого дня місяця, наступного за місяцем, у якому прийнято таке рішення.

ПДФО

- До податкової знижки (ст. 166 Податкового кодексу) у звітному податковому році включаються суми коштів/вартість майна, перерахованих (переданих) у вигляді **пожертвувань або благодійних внесків неприбутковим організаціям** у розмірі, що не перевищує **16 %** суми загального оподаткованого доходу платника податку.

Податок на прибуток

- Податок на прибуток За результатами звітних періодів за 2022 рік у **складі витрат** від провадження певного виду незалежної професійної діяльності, а також у складі витрат ФОП від провадження господарської діяльності, крім платників єдиного податку, можуть враховуватися документально підтверджені витрати у вигляді вартості майна, в тому числі грошові кошти, що добровільно перераховані/передані **Збройним Силам України**, іншим визначеним законом суб'єктам та/або грошові кошти, перераховані на **спеціальні рахунки**, відкриті Національним банком України для збору коштів.

Плата за землю

- 5.1. З 1 березня 2022 року по 31 грудня року, наступного за роком, у якому припинено воєнний стан, не нараховується та не сплачується плата за землю (земельний податок та орендна плата за земельні ділянки державної та комунальної власності) за земельні ділянки:
 - розташовані на територіях, на яких велися бойові дії, або на територіях, тимчасово окупованих збройними формуваннями Російської Федерації, та перебувають у власності або користуванні. Перелік таких територій визначається Кабміном;
 - визначені обласними військовими адміністраціями як засмічені вибухонебезпечними предметами та/або на яких наявні фортифікаційні споруди.
- 5.2. За 2022 та 2023 податкові (звітні) роки на такі земельні ділянки **не нараховується та не сплачується** загальне мінімальне податкове зобов'язання.

Екологічний податок

- За 2022 податковий (звітний) рік, **не нараховується та не сплачується** екологічний податок за об'єктами оподаткування, що розташовані на територіях, на яких велися бойові дії, або на територіях, тимчасово окупованих збройними формуваннями Російської Федерації.

Акцизний податок

- 7.1. Податкове зобов'язання щодо втраченого підакцизного товару (продукції) не виникає, тобто не оподатковується, якщо **підакцизний товар (продукцію)**:
 - примусово відчужено або вилучено для потреб держави, **за умови**, якщо у майбутньому його попереднім власником не буде здійснено заходів щодо отримання компенсації за примусово відчужений підакцизний товар;
 - передано Збройним Силам України та іншим визначеним законом суб'єктам, без попереднього або наступного **відшкодування їх вартості**; – надано як гуманітарну допомогу.
- 7.2. Дозволено імпорт та реалізація тютюнових виробів без встановленого маркування, але із маркуванням відповідно до вимог ЄС у разі, якщо в уповноваженого органу відсутня можливість забезпечити продаж марок акцизного податку.
- 7.3. Акцизний податок на бензини, важкі дистиляти та скраплений газ становить 0 євро за 1000 літрів.

ЄСВ

- 8.1. З 1 березня 2022 року до припинення воєнного стану та протягом 12 місяців після його припинення ФОП, особи, які провадять незалежну професійну діяльність, а також члени фермерського господарства мають право не нараховувати, не обчислювати та не сплачувати єдиний внесок за себе.
- 8.2. Під час періоду мобілізації, визначеного указом Президента, роботодавці:
ФОП 2, 3 групи ЄП,
ЮО платники 3 групи ЄП
мають право за власним рішенням **не сплачувати ЄСВ** за найманих працівників, призваних під час мобілізації на військову службу до Збройних Сил України.

Суми ЄСВ, нараховані та не сплачені роботодавцями, сплачуються за рахунок державного бюджету, крім періодів, у яких наймані працівники, отримували доходи у вигляді грошового забезпечення, з яких було сплачено ЄСВ за рахунок державного бюджету.

- 8.3. На період воєнного стану та протягом 3 місяців після його закінчення **штрафи та пеня по ЄСВ** не застосовуються, а **документальні перевірки** не проводяться.
- 8.4. Документальні перевірки правильності нарахування, обчислення та сплати ЄСВ, розпочаті до 24 лютого 2022 року та не завершені, зупиняються по останній календарний день третього місяця з дня припинення воєнного стану.

ПРРО

- 9.1. На період дії воєнного стану або форс-мажору проведення розрахункових операцій, що здійснюються **в режимі офлайн**, та використання фіскальних номерів із діапазону фіскальних номерів, сформованих фіскальним сервером контролюючого органу, можуть здійснюватися з перевищенням строків, встановлених абзацами 3 і 4 статті 5 “Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг” (36 і 168 годин).
- 9.2. Зупинено дію **заборони** використання ПРРО у період відсутності зв'язку між ПРРО та фіскальним сервером контролюючого органу без отриманого в контролюючому органі діапазону фіскальних номерів, сформованих фіскальним сервером контролюючого органу.

Ліцензії

- Вважаються **діючими** ліцензії, за якими до припинення воєнного, надзвичайного стану або за наявності форс-мажору не сплачено черговий платіж за ліцензію та/або закінчився термін дії ліцензії на право:
 - виробництва та обігу спирту, алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах;
 - виробництва, зберігання, оптової та роздрібної торгівлі пальним та місць виробництва, зберігання, оптової та роздрібної торгівлі пальним.

Але такі платежів/дії щодо продовження ліцензії мають бути здійснені протягом 30 днів, наступних за днем припинення воєнного стану

Благодійна допомога

- 11.1. До загального місячного (річного) оподаткованого доходу платника ПДФО не включаються **виплачена благодійна допомога** на користь:
 - **учасників бойових дій, працівників підприємств, установ, організацій** (детальний перелік визначено в законі), які беруть безпосередню участь у відсічі збройної агресії та забезпечення національної безпеки, в період дії воєнного, надзвичайного стану, **перебуваючи безпосередньо в районах здійснення зазначених заходів**;
 - **фізичних осіб**, які мешкають (мешкали) на території населених пунктів, де проводяться (проводилися) бойові дії, та/або які вимушено покинули місце проживання у зв'язку з проведенням бойових дій у таких населених пунктах”.
- 11.2. Не включається до оподаткованого доходу благодійна допомога, що надається платнику податку, який постраждав внаслідок збройної агресії Російської Федерації у період дії правового режиму воєнного, надзвичайного стану.

Перевірки:

- **Податкові перевірки не розпочинаються, а розпочаті перевірки зупиняються, крім:**
 - **камеральних перевірок** декларацій або уточнюючих розрахунків (у разі їх подання), до яких подано заяву про повернення суми бюджетного відшкодування ПДВ;
 - **фактичних перевірок** (навіть тих, які дотепер були заборонені на час карантину).

У разі виявлення порушень під час здійснення таких перевірок до порушників застосовуються відповідні санкції.

Зупинення перебігу строків

- 13.1. На період дії правового режиму воєнного, надзвичайного стану **зупиняється перебіг строків**, визначених Податковим кодексом та іншими актам, контроль за яким здійснюють податківці.
- 13.2. Також **припиняється перебіг строків, встановлених для взяття на облік** у контролюючих органах ЮО та їх відокремлених підрозділів як платників податків та зборів за основним місцем обліку або ФОП за податковою адресою та передачі даних про взяття на облік таких платників податків у контролюючих органах до ЄДР.

Робота ДПС у воєнний стан

- На період до припинення воєнного стану надання електронних сервісів та приймання електронних документів від **платників податків здійснюються у робочі дні з 8 години до 18 години.**

Інші зміни

- 15.1. У період дії воєнного стану та протягом 30 днів після його припинення у разі прострочення позичальником/споживачем виконання грошового зобов'язання **за кредитним договором** (договором про споживчий кредит), **позикою** позичальник звільняється від відповідальності за таке прострочення.
- 15.2. У період дії воєнного стану **строки позовної давності**, визначені статтями 257-259, 362, 559, 681, 728, 786, 1293 Цивільного кодексу України, **продовжуються** на строк його дії.
- 15.3. До припинення або скасування воєнного стану в Україні банки **не перевіряють джерела походження коштів** при їх внесенні клієнтом – фізичною особою у **готівковій** формі на його поточний рахунок у розмірі, який відповідає пороговій фінансовій операції.

Банкам заборонено видавати готівкові кошти проводити їх переказ за рахунками клієнтів – фізичних осіб крім випадків переказу таких коштів на спеціальні рахунки, відкриті НБУ для підтримки Збройних Сил України та/або для гуманітарної допомоги українцям, постраждалим від дій держави-агресора Російської Федерації, а також для придбання облігацій внутрішньої державної позики “Військові облігації”.

У разі наявності підозри, що внесені фізичною особою готівкові кошти є активами, пов'язаними з тероризмом та його фінансуванням, банк зобов'язаний негайно заморозити ці активи та негайно повідомити про це Службу безпеки України